

W Czechach, już od lat dwudziestych XX w., istnieją przepisy, nakładające na wszystkie gminy obowiązek prowadzenia kroniki własnej miejscowości. Mówiąca o tym ustawa, choć kilka razy w swych dziejach modyfikowana, jest krótka i prosta – przytaczamy ją poniżej tej informacji. Powstałe zgodnie z tą ustawą kroniki trafiają do archiwów państwowych, gdzie stanowią jeden z najczęściej wykorzystywanych materiałów archiwalnych. W ostatnich latach w Czechach zaczęto organizować konkursy dla kronikarzy.

Dnia 1 grudnia 2011 w Pilźnie odbyła się uroczystość wręczenia nagród w konkursie na najlepszą kronikę w województwie pilzneńskim. Uroczystość swą obecnością zaszczylił wojewoda Milan Chovanec, a także radni i przedstawiciele urzędów wojewódzkich.

Przedmiotem oceny byli burmistrzowie i kronikarze z 47 gmin, które wzięły udział w konkursie.

Kronikarze rywalizowali w dwóch kategoriach: miejscowości do 500 mieszkańców, w której wzięło udział 19 wsi i miejscowości powyżej 500 mieszkańców, w której uczestniczyło 28 gmin. W każdej z kategorii przyznano nagrody pieniężne w wysokości od 5000 za pierwsze miejsce do 2000 koron za trzecie miejsce. W kategorii pierwszej zwyciężyła gmina Koryta, przed Štichovem i Záchlumíem; w drugiej kategorii triumfowała gmina Strašice przed Přimdą i Žihlem.

Zwycięzcy otrzymali również nagrody od sponsorów za digitalizację i publikację kronik. Ustanowiono również nagrodę specjalną. Uhonorowano nią za nieszablonowe podejście do kroniki miasta Spálené Poříčí oraz gminę Útušice. Wyróżnienie za dokumentację wideo otrzymały Dnešice oraz Lišťany, honorowe wyróżnienie za dokumentację kompleksową przyznano miejscowościom Pačejov oraz Kožlany. Pozostali kronikarze otrzymali dyplomy pamiątkowe.

Konkurs podlegał następującym kryteriom:

- oceniano wpisy z lat 2009 i 2010
- sprawdzano zgodności prowadzonych kronik z ustawą nr 132/2006 z dnia 14 marca 2006 r. o kronikach miejscowości
- zawartość i poziom stylistyczny
- postać graficzną kroniki
- jakość informacji codziennej w danej miejscowości
- załącznik do kroniki

W dniach 14-21.11 2011 r., gdy specjalna komisja dokonywała wyboru najlepszych kronik, były one wystawione do wglądu i oceny również dla kronikarzy z innych miejscowości oraz dla wszystkich zainteresowanych. Wystawa ta cieszyła się wielką popularnością zwiedzających i stała się inspiracją dla wielu kronikarzy w ich pracy.

Zakończony właśnie konkurs był już drugim z kolei. Pierwszy odbyło się z inicjatywy w 2009 r. Region pilzneński jest jednym z dwóch powiatów w Republice, który organizuje tego typu konkursy – drugim jest województwo Karlovy Vary.

[Więcej w języku czeskim.](#)

132 ustawa
z dnia 14 marca 2006 r. o kronikach miejscowości,
uchwalona przez Parlament Republiki Czeskiej: § 1

Postanowienia wstępne. Każda miejscowość prowadzi kronikę miejscowości (dalej „kronika”), w której rejestrowane są informacje o ważnych i pamiętnych wydarzeniach w miejscowości, dla informacji i nauki dla przyszłych pokoleń

§ 2

Prowadzenie i przechowywanie kronik

(1) kronika jest prowadzona jako odręczne pisana księga z numerowanymi stronami lub w formie elektronicznej, ze stopniowo drukowanymi, ponumerowanymi kartami, po zakończeniu każdego roku kalendarzowego na trwałym papierze, przeznaczonym dla dokumentów¹), które są ze sobą trwale scalone.

(2) integralną częścią kroniki są załączniki, które zawierają – w formie pisemnej, obrazowej lub dźwiękowej, dokumenty uzupełniające zapisy w kronice.

(3) Miejscowości zabezpieczają kronikę przed utratą, zniszczeniem i dostępem osób niepowołanych.

§ 3

Wpisy w kronice

Wpisy do kroniki prowadzi się minimum raz w roku kalendarzowym. O wielkości wpisu decyduje miejscowość.

§ 4

Wgląd do kroniki i wykorzystanie kroniki

Do kroniki ma wgląd każdy, w określonym terminie, w urzędzie danej miejscowości; jeżeli udostępniana jest kronika spisywana odręcznie lub kronika w postaci drukowanej, oprawnej papierowej księgi, z ponumerowanymi stronami, odbywa się to pod nadzorem kronikarza. Mieszkaniec miejscowości, w wieku powyżej 18 lat, a także osoba, której prawo przyznaje prawa obywatela danej miejscowości, może zaproponować w formie pisemnej zmiany, uzupełnienia lub skorygowania wpisu w kronice. Miejscowość, na podstawie tych wniosków, stosownie do okoliczności, dokonuje w kronice odpowiedniej korekty, uzupełnienia lub innych zmian.

§ 5

Przepisy uchylone

Tracą moc:

1. Ustawa nr 80/1920 Sb. z. a n., o pamětních knihách obecních (o lokalnych księgach pamiątkowych).

2. Rozporządzenie Rządu nr 169/1932 Sb. z. a n., o pamětních knihách obecních (o lokalnych księgach pamiątkowych).

§ 6

Czas obowiązywania

Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca kalendarzowego następującego po dacie jej publikacji.

1) §5 ustęp 1 dekretu nr 646/2004 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby (szczegółowe przepisy wykonawcze dla czynności kancelaryjnych).

Oprac. Ivo Łaborewicz
AP O/Jelenia Góra